

RAADSVORSTEL

Advies Burgerberaad Jaarwisseling

Gemeente **Zeist**

Portefeuillehouder	Koos Janssen	Ontvangst griffie	13 juni 2023
Opsteller	Jorieke Vermeulen	Ronde Tafel	22 juni 2023
Zaak/stuknummer	23RV041/215920	Debat	22 juni 2023
Besluit college	12 juni 2023	Raadsvergadering	4 juli 2023

Onderwerp

Advies Burgerberaad Jaarwisseling

Doel van het voorstel

Het overnemen van het advies Burgerberaad Jaarwisseling en hier stapsgewijs uitvoering aan geven.

Voorgesteld besluit

1. Het advies van het Burgerberaad Jaarwisseling over te nemen;
2. Het college te verzoeken om het advies van het Burgerberaad stapsgewijs uit te werken verspreid over de komende jaarwisselingen, startende met 2023/2024;
3. Het college te verzoeken tijdens de jaarlijkse evaluatie expliciet aandacht te besteden aan de genomen acties en effecten daarvan.

Besluit Raad 04 juli 2023:

Inhoud (korte samenvatting)

In de maand mei van dit jaar heeft een Burgerberaad met elkaar gesproken over de jaarwisseling in Zeist. Rond de 80 inwoners, een groep met een pluriforme achtergrond uit alle kernen van Zeist en van alle leeftijden, zijn met elkaar de opdracht aangegaan om een antwoord te vinden op de volgende vraag:

Hoe zorgen we in de gemeente Zeist samen voor een jaarwisseling waar we ons met elkaar op kunnen verheugen?

Het antwoord ligt er in de vorm van een advies. Het is aan de gemeenteraad om over dit advies een besluit te nemen. Voorliggend raadsvoorstel vraagt uw raad het advies van het Burgerberaad Jaarwisseling over te nemen en het college van B&W opdracht te geven dit advies stapsgewijs uit te voeren, verspreid over de komende jaarwisselingen, en startende met de eerstvolgende jaarwisseling 2023/2024.

VERDIEPING

Inleiding

De gemeenteraad van Zeist heeft eind januari gesproken over de jaarwisseling 2022/2023 aan de hand van verschillende moties en de evaluatie over afgelopen jaarwisseling. Moties met een gevarieerde strekking, voor wel of geen lokaal vuurwerkverbod (bij het tot nu toe uitblijven van een

landelijk verbod), het aanpassen van bestaande tradities op 31 december en het voor iedereen in Zeist aantrekkelijker maken van de jaarwisseling. Vernieling, geluidsoverlast, verwonding en vervuiling horen daar niet bij.

Om het feestelijke karakter van de jaarwisseling beter te borgen is door uw raad besloten om met zo veel mogelijk mensen uit de Zeister samenleving in gesprek te gaan over de centrale vraag: **Hoe zorgen we in de gemeente Zeist samen voor een jaarwisseling waar we ons met elkaar op kunnen verheugen?**

Een passend middel voor dit proces is het Burgerberaad. Een grote groep deelnemers die pluriform en divers is op basis van loting, gaat met elkaar uitvoerig en onder professionele begeleiding in gesprek over de jaarwisseling. Het is aan deze groep om al delibererend te komen tot een advies, het antwoord, op de centrale vraag. Het toepassen van dit middel past bij de ontwikkeling van onze participatieprocessen zoals in het coalitieakkoord en het uitvoeringsprogramma aangegeven. Tijdens de raadsvergadering van 21 maart heeft uw raad hiervoor het procesontwerp voor het organiseren van het 'Burgerberaad Jaarwisseling' vastgesteld.

Eind april zijn op basis van een gewogen loting 100 (+20 reserve) deelnemers geselecteerd. Op maandag 8 mei zijn de deelnemers geïnstalleerd en aan de slag gegaan met een intensief proces dat op dinsdagavond 16 mei is afgesloten met de overhandiging van het advies (bijlage 1, 2 en 3). Met dit advies heeft het Burgerberaad een visie en in totaal vijf oplossingsrichtingen gegeven ter beantwoording van de centrale vraag.

Het advies Burgerberaad Jaarwisseling

In de bijlage staat het advies van het Burgerberaad. Het bestaat uit een visie op een inclusieve jaarwisseling en vooral het creëren van een nieuw elan; een mentaliteitsomslag. Het advies bevat vijf adviespunten om dit te bereiken:

1. **We bevelen de gemeenteraad aan, een centraal evenement te faciliteren**, georganiseerd met de gemeente, lokale ondernemers, studenten en verenigingen, dat toegankelijk is voor alle denkbare doelgroepen en leeftijden, waarbij een vuurwerkshow zal plaatsvinden.
2. **We bevelen de gemeenteraad aan, serieus werk te maken van het beschermen van kwetsbare groepen, natuur en milieu, door:**
  - In gesprek te gaan met kwetsbare groepen en betrokkenen om hun behoeftes in kaart te brengen;
  - Het beleid met betrekking tot kwetsbare groepen af te stemmen met deze groepen en betrokkenen;
  - Aandacht te besteden aan bewustwording over kwetsbare groepen door middel van bijvoorbeeld (sociale) media en scholen.
3. **We bevelen de gemeenteraad aan, buurtinitiatieven rondom de jaarwisseling te begeleiden en faciliteren**, zoals bijvoorbeeld (sport)evenementen en de inzet van vrijwilligers in sociale controle en praktische aspecten zoals EHBO en opruimen.
4. **We bevelen de gemeenteraad aan, vuurwerk(vrije) zones aan te wijzen** en communicatie hierover verbeteren, zowel voorafgaand aan de jaarwisseling, als ter plaatse.
5. **We bevelen de gemeenteraad aan, veel meer aandacht te hebben voor preventie:** Uitgebreide voorlichting (met extra aandacht voor de jeugd en hun ouders) over vuurwerk en de effecten voor (volks)gezondheid, milieu en kwetsbare groepen in de samenleving en (gezelschaps-) dieren door bijvoorbeeld studenten en stagiaires.

Kaders

Bij het geven van deze opdracht aan het Burgerberaad heeft de gemeenteraad vier kaders meegegeven. Met deze kaders wordt rekening gehouden bij besluitvorming.

1. Wet- en regelgeving (bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieunormen)
2. Financiële haalbaarheid. De raad zal de kosten van het advies afwegen en behoudt budgetrecht.
3. In hoeverre het advies en de consequenties ervan voor de samenleving te dragen is.
4. Het gegeven dat het gedragen advies de mening weerspiegelt van het Burgerberaad en is meer dan de optelsom van de individuele leden van het beraad.

Het college van B&W stelt vast dat het Burgerberaad Jaarwisseling aan de opdracht heeft voldaan en ziet geen belemmeringen op dit gebied in de gefaseerde uitvoering.

TOELICHTING

Perspectief uitvoering

Het advies van het Burgerberaad snijdt hout. Het biedt een balans tussen activiteiten op het gebied van preventie, feestelijkheden voor iedereen, bewustwording en nazorg. Het advies heeft oog voor de verschillende belangen in de samenleving, en hoe we daar als gemeente samen met partners rekening mee kunnen houden en nabijheid opzoeken naar de samenleving.

We stellen voor het advies gefaseerd uit te voeren. Het gaat om zowel inhoud, als ook om proces. Het intensiveren van huidige werkzaamheden, het verkennen van nieuwe werkzaamheden (denk aan kwetsbare doelgroepen leren kennen in dit kader) én het faciliteren van een centraal evenement inclusief vuurwerkshow is in krap 6 maanden tijd niet goed haalbaar. We willen dit advies nadrukkelijk in gezamenlijkheid uitvoeren, zorgvuldig, veilig en kwalitatief duurzaam.

Het college van B&W werkt daarom een actieplan uit bestaande uit twee fases, waarin alle adviespunten uit het advies geborgd worden. Hoe iedere actie exact vorm krijgt zal in een raadsinformatiebrief na het zomerreces met uw raad gedeeld worden.

1. Nabijheid en verbinding
Denk aan het in gesprek gaan met kwetsbare groepen uit de samenleving, of het actiever stimuleren en faciliteren van buurtinitiatieven. Of voorlichting en preventie op scholen, in samenwerking met jongerenwerk. Aan deze benodigde nabijheid geeft het advies van het Burgerberaad een goede aanzet.
2. Festiviteiten voor iedereen
Het eerste adviespunt gaat om het faciliteren van een centraal evenement in samenwerking met de samenleving, waarbij iedereen de mogelijkheid krijgt mee te doen en erbij te zijn. Met een vuurwerkshow. We werken uit op welke wijze we aankomende jaarwisseling 2023/2024 een evenement en/of verschillende festiviteiten kunnen organiseren samen met ondernemers en andere partijen uit de samenleving. Denk aan mogelijke locatie(s), al dan niet verspreid over de kernen van de gemeente Zeist, met siervuurwerk of een lichtshow, op basis van subsidie mogelijkheden voor ondernemers om een steentje bij te dragen of anderszins. Ook geven we een doorkijk naar de jaarwisseling 2024/2025 voor een centraal evenement.

De acties die we uitvoeren en ontwikkelen voor aankomende jaarwisseling, dienen als opmaat naar de volgende. We zien de uitvoering van de adviespunten als een groeimodel om langzaam aan te komen naar het nieuwe elan, al dan niet met een ander type traditie, tijdens de jaarwisseling in Zeist.

We doorlopen eerst bovenstaande gefaseerde aanpak, zie het als een pilot, om vervolgens bij uw raad een meerjarenperspectief inclusief financiële raming te overleggen. Hierin wordt rekening gehouden met leerpunten en ervaringen uit de 'pilot'.

Mentaliteitsomslag

Het Burgerberaad Jaarwisseling geeft in haar visie aan dat er een mentaliteitsomslag nodig is, om de jaarwisseling zowel een feest te laten zijn met siervuurwerk, als een aangenaam feest voor kwetsbaren in onze samenleving en het milieu. Zo'n omslag is uiteraard niet in één stap of jaarwisseling te bereiken. En dit hangt zeer sterk samen met de ontwikkeling van de landelijke publieke opinie en regelgeving rond dit onderwerp. Daarom zien we een gefaseerde aanpak als passend en toekomstig aan het bewerkstelligen van deze benodigde mentaliteitsomslag en kijk op de jaarwisseling.

ARGUMENTEN VOOR EN TEGEN

1. **Waardevol en goed overwogen advies.**
Een Burgerberaad gaat verder dan het geven van een aantal meningen (niveau van raadplegen). De leden spannen zich in om te komen tot een zo veel mogelijk gezamenlijk gedragen advies aan onze representatieve vertegenwoordiging. Een advies dat door de

gemeenteraad niet zonder argumentatie opzijgelegd kan worden, en daarmee zeer bepalend is voor de keuze die de gemeenteraad uiteindelijk zal maken.

2. **Nadruk op wederzijds begrip en respect.**

Het advies past in de lijn van onze aanpak en weet die op de juiste punten te versterken. Samenspel en heldere communicatie staan hoog op de agenda in Zeist. Toch zien we op basis van het advies vanuit het Burgerberaad zeker mogelijkheden dit nog verder te versterken met een boodschap die zich minder richt op tegengaan van overlast en meer richt op het bevorderen van wederzijds begrip en respect.

3. **Stapsgewijs groeien**

Het Burgerberaad adviseert in te zetten op een mentaliteitsomslag. Zo'n omslag dwing je niet af en is het meest gediend met een stap voor stap aanpak.

KANTTEKENINGEN

- Het advies van het Burgerberaad is veelbelovend en zorgt ervoor dat velen uit de gemeente Zeist zich (meer) kunnen verheugen op de jaarwisseling. Dat was ook de insteek en opdracht van het beraad. Een vermindering van vandalisme of ongelukken door het afsteken van vuurwerk, is geen vanzelfsprekend gevolg. Met andere woorden: de jaarlijkse schade na de jaarwisseling is niet per definitie weg of sterk verminderd door het organiseren van festiviteiten of meer inzet op preventie. Het kan wel zo zijn dat door de positieve reuring op straat, een centraal momentum al dan niet met vuurwerk, het minder aantrekkelijk maakt om vandalisme te plegen en/of dat inwoners veelvuldig zelf vuurwerk afsteken. Uiteindelijk is het van belang om bij iedere evaluatie van de jaarwisseling de kosten en baten te blijven uitlichten.
- Het advies vraagt om een verhoging en intensivering van de huidige capaciteit en financiële middelen gereserveerd voor de jaarwisseling. Dat betekent dat deze middelen niet aan iets anders kunnen worden uitgegeven. De haalbaarheid in financiële mogelijkheden blijven bepalend voor de mate waarin het advies volledig kan worden uitgevoerd.

SAMENSPEL EN PARTICIPATIE

Het Burgerberaad Jaarwisseling is een bijzonder middel binnen het scala van middelen om participatieprocessen te organiseren. Juist doordat het inzet op een maatschappelijke opgave/probleem met veel verschillende inzichten, gevoelens, opvattingen en ervaringen. Het organiseren van een Burgerberaad getuigt ook van vertrouwen in de samenleving, het erkennen en serieus nemen van de levenservaring van inwoners/ ondernemers/ maatschappelijke organisaties woonachtig en/of werkend in Zeist.

Soorten opbrengst

Een participatieproces is veel meer dan alleen het inhoudelijke resultaat. Het proces zelf doet ertoe en kent meer soorten 'opbrengsten' naast de inhoud: 1. Procesgeluk, 2. Leerresultaat, 3. Sociale opbrengst. Oftewel: de beleving.

De eerste beleving van de voormalig deelnemers aan het Burgerberaad Jaarwisseling is vlak na de laatste bijeenkomst via een online vragenlijst opgehaald. De kern hiervan, en een toelichting op hoe de evaluatie van het proces wordt opgezet, is bijgevoegd in bijlage 4.

Samenspel in de uitvoering

Tijdens dit participatieproces is opnieuw duidelijk geworden hoe waardevol het kan zijn wanneer een pluriforme groep van door gewogen loting bij elkaar gebrachte inwoners met elkaar een open gesprek voert. Tijdens de afsluitende avond al gaven veel van de deelnemers terug dat ze het als een bijzonder welkom proces hebben ervaren. Ze hebben zich gehoord gevoeld en hebben ervaren hoe fijn het is naar elkaar te luisteren. Veel waardering is geuit voor de organisatie en de geboden kans.

In de uitwerking van het advies speelt samenspel wederom een centrale rol. Zowel bij het mede mogelijk maken van kleinschalige buurtinitiatieven als een eventueel groot centraal evenement of separate festiviteiten. Daarom vinden we het belangrijk dat onder andere voormalig deelnemers aan het Burgerberaad Jaarwisseling op bepaalde momenten betrokken kunnen worden. Zo is er binnen het beraad al nagedacht over het organiseren van zo'n centraal evenement met vuurwerkshow, het is waardevol om hier meer van te weten en al dan niet deze gedachten een plek te geven in de gefaseerde uitwerking van het advies.

Financiële toelichting

Voor allebei de fases wordt voorzien dat hier extra budget voor nodig is dan op dit moment voorhanden. Dit budget bestaat uit drie brokstukken: communicatie inzet, projectinzet en de financiering van een centraal evenement/het faciliteren ervan. We gaan uit van een richtbedrag van 100.000 euro. Opgebouwd uit communicatie inzet, projectinzet en voor het faciliteren van een centraal evenement/festiviteiten in aanloop naar de jaarwisseling 2023/2024. Het college gaat dus aan de slag met het opstellen van een gefaseerd actieplan en informeert uw raad daarover na de zomervakantie.

Voor het richtbedrag is, ook mede gezien het negatieve resultaat van de 1e Bestuursrapportage 2023, geen financiële dekking beschikbaar in onze begroting. Wel mogen wij dit budget, conform de financiële spelregels, voor de komende jaarwisseling incidenteel dekken. Voorgesteld wordt hiervoor de Reserve Integrale Ontwikkeling Zeist (RIOZ) voor in te zetten vanuit innovatief perspectief. Deze reserve heeft als doelstelling te dienen voor toekomstige voorzieningen en ambities waarvan de gehele samenleving in Zeist kan profiteren. De reserve heeft per 1/1/2023 een saldo van € 6.591.210. Daarnaast is als onderdeel van de resultaatbestemming bij de jaarstukken 2022, conform de spelregels van de nota stabiliteitscriteria, voorgesteld om € 8.458.312 te doteren waarmee het totaal op € 15.049.522 uit zal komen. Deze voorgestelde onttrekking van € 100.000 past dus.

Belangrijk om te vermelden is dat deze specifieke onttrekking van het RIOZ zijn eigen pad loopt en dus additioneel is op de inventarisatie die in de Kadernota 2024 is opgenomen voor het RIOZ. Deze inventarisatie wordt bij de besluitvorming van de Begroting 2024 integraal gewogen. Omdat het tijdsplan qua uitvoering voor aankomende jaarwisseling het niet toelaat om daarop te wachten, wordt voorgesteld voor dit voorstel van die lijn af te wijken.

Wanneer de raad instemt met dit voorstel zal dit in de technische begrotingswijziging van september 2023 financieel worden verwerkt. Daarnaast zal er een voorstel bij de begroting 2024 worden toegevoegd voor het reserveren van budget voor de jaarwisseling 2024/2025.

Het meerjarenperspectief op de jaarwisseling en bijbehorende financiële raming zal in de loop van 2024 volgen op basis van de op dat moment opgedane ervaringen.

Juridische aspecten N.V.T.

Duurzame aspecten

Het proces van het Burgerberaad en het advies hebben tot doel in zich om de jaarwisseling structureel een feestelijk moment te maken waar iedereen zich op kan verheugen.

VERDERE PROCES

Planning en uitvoering

Op 22 juni wordt een Ronde Tafel en Debat georganiseerd. Voormalig deelnemers van het Burgerberaad Jaarwisseling worden vooraf geïnformeerd via de nieuwsflits over dit proces, zodat zij aanwezig kunnen zijn bij de Ronde Tafel.

Communicatie

Communicatie speelt naast het samenspel een centrale rol binnen de uitwerking van het advies. Daarbij wordt onder meer op een positieve manier begrip gestimuleerd voor kwetsbare groepen/gebieden. De verschillende communicatieboodschappen worden centraal gecoördineerd. Er wordt gezorgd voor een herkenbare toon en vorm om de verbinding zichtbaar te maken tussen kleine evenementen en initiatieven, vuurwerk(vrije) zones, herinnering aan het advies Burgerberaad Jaarwisseling.

Evaluatie

De komende periode wordt het participatieproces Burgerberaad Jaarwisseling verder geëvalueerd. Deelnemers worden benaderd hiervoor, evenals er volgt een reflectiemoment met uw raad, het college van B&W, de procesbegeleiders en het projectteam. In de evaluatie ligt de focus op zowel het inhoudelijk resultaat, als de beleving van het proces. De evaluatie zal dit najaar worden opgeleverd.

De acties uit het actieplan en resultaten worden meegenomen in de evaluatie jaarwisseling. Afhankelijk van de resultaten vraagt het actieplan om een aanpassing (bijvoorbeeld in subsidieregeling).

BIJLAGEN

1. Advies Burgerberaad Jaarwisseling Zeist – 16 mei 2023
2. Beeldverslag instemmingsavond 15 mei Burgerberaad Jaarwisseling
3. Beeldverslag kennismakingsavond 8 mei Burgerberaad Jaarwisseling
4. Toelichting evaluatie Burgerberaad Jaarwisseling en eerste uitkomsten juni 2023

RAADSBESLUIT

Gemeente **Zeist**

Behoort bij raadsvoorstel
Nr. 23RV041

De raad van de gemeente Zeist;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 juni 2023;

BESLUIT:

1. Het advies van het Burgerberaad Jaarwisseling over te nemen.
2. Het college te verzoeken om het advies van het Burgerberaad stapsgewijs uit te werken verspreid over de komende jaarwisselingen, startende met 2023/2024.
3. Het college te verzoeken tijdens de jaarlijkse evaluatie expliciet aandacht te besteden aan de genomen acties en effecten daarvan.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 04 juli 2023.

De raad voornoemd,

mr. J. Janssen, griffier

drs. J.J.L.M. Janssen, voorzitter